

27. 8. 2012

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Sjednocení sazeb minimální mzdy (a nejnižších úrovní zaručené mzdy)

Minimální mzda představuje či spíše měla by představovat ochranu před poskytováním (vyplácením) nepřiměřeně nízkých mezd, platů a odměn za práci zaměstnancům. Základní sazba minimální mzdy pro stanovenou týdenní pracovní dobu 40 hodin činí 8.000 Kč za měsíc (pro zaměstnance odměňované měsíční mzdou) nebo 48,10 Kč za hodinu (pro pracovníky odměňované mzdou hodinovou). Vedle toho se však dosud uplatňují snížené sazby minimální mzdy při omezeném pracovním uplatnění zaměstnance, které činí:

- 90 % základní sazby minimální mzdy (tj. 7.200 Kč, resp. 43,30 Kč/hod.), jde-li o první pracovní poměr zaměstnance ve věku 18 až 21 let, a to po dobu 6 měsíců ode dne vzniku pracovního poměru,
- 80 % základní sazby minimální mzdy (tj. 6.400 Kč, resp. 38,50 Kč/hod.), jde-li o mladistvého zaměstnance,
- 75 % základní sazby minimální mzdy (tj. 6.000 Kč, resp. 36,10 Kč/hod.), jde-li o zaměstnance, který je poživitelem částečného invalidního důchodu,
- 50 % základní sazby minimální mzdy (tj. 4.000 Kč, resp. 24,10 Kč/hod.), jde-li o zaměstnance, který je poživitelem plného invalidního důchodu, nebo o mladistvého zaměstnance, který je plně invalidní a nepobírá plný invalidní důchod.

Snížené sazby původně měly přispět k tomu, aby zaměstnavatelé více zaměstnávali lidi s nízkou kvalifikací, krátkou nebo žádnou praxí a zdravotním handicapem, posléze však byly nerovné sazby shledány diskriminačními, avšak teprve až s účinností od 1. ledna 2013 budou na základě novely č. [246/2012](#) Sb. nařízení vlády č. [567/2006](#) Sb. zrušeny.

Ještě záleží na délce pracovní doby

Připomeňme, že uvedená výše minimální mzdy se vztahuje ke stanovené týdenní pracovní době 40 hodin. Zaměstnanci však mohou mít stanovenou i jinou (zkrácenou) týdenní pracovní dobu. Stanovená týdenní pracovní doba zaměstnanců pracujících v podzemí při těžbě uhlí, rud a nerudných surovin, v důlní výstavbě a na báňských pracovištích geologického výzkumu a zaměstnanců pracujících v nepřetržitém nebo třisměnném pracovním režimu nesmí překročit 37,5 hodiny týdně. Stanovená týdenní pracovní doba zaměstnanců s dvousměnným pracovním režimem nesmí překročit 38,75 hodiny týdně.

Zkrácení stanovené týdenní pracovní doby bez snížení mzdy může obsahovat kolektivní smlouva nebo vnitřní předpis. Ve všech těchto případech se minimální mzda za hodinu přepočítá (zvýší) úměrně ke zkrácené stanovené pracovní době. Tím je zajištěn při různé délce stanovené týdenní pracovní doby nárok zaměstnance (při odpracování stanovené doby) na stejnou výši minimální mzdy za týden, resp. měsíc. Konkrétní sazby na hodinu podle stanovené týdenní pracovní doby odvodí zaměstnavatelé ze základních sazeb **podle vzorce**:

Minimální mzda při

týdenní pracovní době 40 hodin

$\frac{\text{Minimální mzda při 40 hodin}}{40} \times \text{zkrácená doba} = \text{Minimální mzda při zkrácené pracovní době}$

Počet hodin při

zkrácené týdenní pracovní době

Taková úprava (podle uvedeného vzorce) se týká pouze hodinové minimální mzdy, neboť minimální mzda stanovená na měsíc zůstane stejná při stanovené pracovní době 40 hodin za týden i při zkrácené pracovní době. Z takto vypočtené hodinové minimální mzdy stanoví zaměstnavatelé výši minimální mzdy i pro poživatelé invalidních důchodů, mladistvé a (do prvního pracovního poměru) nastupující zaměstnance ve věku 18 až 21 let.

Sazby minimální mzdy, a to podle délky stanovené týdenní pracovní doby a procentních sazeb zohledňujících snížené pracovní uplatnění zaměstnance

Týdenní pracovní doba v hodinách	Minimální mzda v Kč/hod. (zaokrouhлено na 10 hal.)				
	100%	90%	80%	75%	50%
40	48,10	43,30	38,50	36,10	24,10
38,75	49,70	44,70	39,80	37,30	24,90
37,50	51,30	46,20	41,00	38,50	25,70

Zdroj: MPSV; autor

Podle skutečně odpracované doby

Zaměstnanci odměňovanému měsíční mzdou, který má (individuálně) sjednanu kratší pracovní dobu nebo který neodpracoval v kalendářním měsíci příslušnou pracovní dobu odpovídající stanovené týdenní pracovní době se však úroveň minimální mzdy snižuje úměrně odpracované době. Například zaměstnanci firmy uplatňující 40-ti hodinovou stanovenou týdenní pracovní dobu, jehož týdenní pracovní doba je sjednána pouze na 20 hodin týdně, nenáleží minimální mzda ve výši 8.000 Kč, ale pouze ve výši 4.000 Kč za měsíc.

Minimální mzda a nejnižší úrovně zaručené mzdy

Uvedenými procentními sazbami zohledňujícími snížené pracovní uplatnění se snižuje nejen výše minimální mzdy, ale i osmistupňový sazebník nejnižších úrovní zaručené mzdy. Na rozdíl od minimální mzdy lze nejnižší úrovně zaručené mzdy definovat jako nejnižší cenu práce stanovenou ve vztahu ke složitosti, odpovědnosti, namáhavosti vykonávané práce (jedná se o hlediska uvedená v ust. § 109 odst. 4 zákoníku práce). Výše nejnižších úrovní zaručené mzdy je na základě těchto hledisek odstupňována do osmi skupin, a to opět jako u minimální mzdy při stanovené týdenní pracovní době 40 hodin. Obecné charakteristiky prací pro účely zařazení práce do některé z 8 skupin jsou uvedeny v příloze k nařízení vlády č. [567/2006 Sb.](#), v platném znění. Dále jsou zde uvedeny příklady prací zařazených do jednotlivých skupin a ty jsou zpracovány podle jednotlivých oborů. Nejnižší úroveň zaručené mzdy pro 1. skupinu prací je shodná s výší minimální mzdy.

Skupina prací	40	38,75	37,50	v Kč za měsíc
	hodin týdně v Kč za hodinu			
1	48,10	49,60	51,30	8000
2	53,10	54,80	56,60	8900
3	58,60	60,50	62,50	9800
4	64,70	66,80	69,00	10 800
5	71,50	73,80	76,20	12 000
6	78,90	81,40	84,10	13 200
7	87,10	89,90	92,80	14 600
8	96,20	99,30	105,50	16 100

Zdroj: Práce, mzdy a odvody bez chyb, pokut a penále č. 12/2007, Poradce s.r.o.

Minimální mzda platí jako jediná státem předepsaná mzdová veličina pro zaměstnance a jejich zaměstnavatele z podnikatelské (nestátní, mimorozpočtové) sféry, u nichž se uplatňuje kolektivní vyjednávání o mzdách. V jednotlivých kolektivních smlouvách lze dohodnout minimální mzdu vyšší než stanovuje nařízení vlády o minimální mzdě. V nepodnikatelském sektoru (státní a veřejná správa a služby) a u zaměstnavatelů podnikatelské (nestátní) sféry, u nichž není uzavřena kolektivní smlouva nebo nejsou mzdové podmínky v kolektivní smlouvě sjednány, platí vedle minimální mzdy ještě nejnižší úrovně zaručené mzdy. (V nepodnikatelské sféře se uplatňuje vedle minimální mzdy a nejnižších úrovní zaručené mzdy systém platových tarifů.)

Richard W. Fetter

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Velké tápání okolo švarcsystému](#)
- [Dva problémy s pracovní pohotovostí](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)
- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)
- [Zákon o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele vstupuje v účinnost](#)
- [Souběh funkce statutárního orgánu a pracovněprávního vztahu - judikaturní vývoj](#)
- [Nejvyšší soud: Příspěvek na penzijní připojištění se řadí mezi pracovní a mzdové podmínky](#)
- [Změny nejen parametrů exekučních srážek pro rok 2026](#)
- [Transparentní odměňování](#)
- [K osobnímu příplatku v platové sféře](#)
- [Odvolání vedoucího zaměstnance z funkce a některé související otázky z HR praxe](#)